

Veźměte, prosíme, na vědomí, že text článku odpovídá platné právní úpravě ke dni publikace.

Některé otázky související s Schengenským informačním systémem

Schengenský informační systém je systémem, který vznikl v souvislosti s potřebou Evropské unie na zachování a rozvíjení prostoru svobody a zajišťování bezpečnosti a spravedlnosti na území členských států. Vytvoření tohoto systému bylo jednou z podmínek pro vytvoření schengenského prostoru, na kterém je uplatňována společná vízová politika a na jehož území neexistují hranice pohybu osob a zboží. Schengenský informační systém vznikl v rámci schengenského systému založeného tzv. Schengenskými dohodami.

Důvodem pojmenování schengenského prostoru je malé městečko Schengen nacházející se na lucemburském území blízko francouzsko-německých hranic. Schengenským dohodám předcházela tzv. Saarbruckenská dohoda, podepsaná mezi Spolkovou republikou Německo a Francií v roce 1984. Dohoda byla odezvou na protesty evropských řidičů vozidel pro dálkovou silniční přepravu, a to v souvislosti s jejich zdržováním na společných hranicích obou států. Právě cílem uvedené dohody bylo postupné rušení hraničních kontrol na francouzsko-německých hranicích a zavedení volného pohybu osob mezi Spolkovou republikou Německo a Francií. Absenci hraničních kontrol na vnitřních hranicích členských států Evropské unie však nahrazuje rozsáhlá spolupráce a stanovené vysoké schengenské standardy týkající se policejní a justiční spolupráce, vízových záležitostí či ochrany osobních údajů. Z bezpečnostního hlediska mají všechna opatření sloužit k eliminaci zneužívání svobody pohybu k páchání trestné činnosti.

První z schengenských dohod byla podepsána dne 14. června 1985 mezi Spolkovou republikou Německo, Francií a zeměmi Beneluxu a týkala se postupného odstraňování kontrol na společných hranicích. Podepsána byla mimo smluvní rámec Evropských společenství. Otevřena však byla všem členským státům Evropských společenství. Následně podepsaly uvedené státy o 5 let později další dohodu, a to Schengenskou prováděcí úmluvu, ke které se postupně připojily téměř všechny státy Evropských společenství, kromě např. Velké Británie. Schengenskou prováděcí úmluvu podepsaly i nečlenské státy, a to Island a Norsko. Zásadní změnu přinesla Amsterodamská smlouva, která zařadila Schengenskou dohodu a další právní akty vydané na jejím základě do právního rámce Evropské unie. Stalo se tak na základě Prováděcího protokolu o převzetí schengenského systému, který byl podepsán společně s Amsterodamskou smlouvou. V části, která se obsahově shodovala s I. pilířem, tedy ta, která se týkala volného pohybu osob, byl schengenský systém inkorporován do Smlouvy o založení Evropských společenství a ve zbývající části, která se týkala policejní a justiční spolupráce v trestních věcech, byla inkorporována do smlouvy o Evropské unii.

Činnosti členských států, jež jsou součástí schengenského prostoru, a úkoly plněné v souvislosti s možností těchto států požívat výhody s tím spojené, jsou podrobovány hodnocením ze strany Evropské unie, jež je označováno jako evaluace. Evaluací plnění úkolů v souvislosti se svým členstvím v schengenském prostoru projde Česká republika v letech 2012 - 2013. Přípravou na schengenskou evaluaci se zabývají jednotlivá příslušná ministerstva a další orgány států již od roku 2010. Za účelem řádného splnění daných úkolů vznikly expertní skupiny, jež se vždy zabývají jedinečným tématem, po kterém jsou většinou pojmenovány. Mezi témata, kterými se expertní

skupiny zabývají, patří vzdušené hranice, policejní spolupráce, víza, ochrana osobních údajů a Schengenský informační systém. Jednotlivá témata se samozřejmě prolínají a k řádné evaluaci plnění úkolů je nutné splnit všechny.

K připojení České republiky do Schengenského informačního systému došlo ke dni 1. září 2007. Účelem Schengenského informačního systému je poté především pátrání po osobách, a to jak hledaných, tak pohřešovaných a nežádoucích, a po věcech, mezi které řadíme např. vozidla, registrační značky, cestovní a osobní doklady, registrační doklady k vozidlům, bankovky a zbraně. Do Schengenského informačního systému se zaznamenávají údaje z pátracích informačních systémů členských států Evropské unie. Dotazy do Schengenského informačního systému mohou činit všichni příslušníci bezpečnostních sborů členských států, a to na stejné úrovni jako do svých národních pátracích informačních systémů. Nezbytnost využívání Schengenského informačního systému se projevuje např. v tom, že doba od vyhlášení pátrání v jednom členském státě do okamžiku, kdy je tento pátrací záznam dostupný ve všech státech, je maximálně 120 sekund. Schengenský informační systém tak zásadně přispívá ke zvýšení efektivity pátrání v schengenském prostoru bez kontrol na vnitřních hranicích.

S ohledem na skutečnost, že Schengenský informační systém již v současné době není dostatečně kvalitní jak technicky, tak obsahově, bylo v rámci Evropské unie rozhodnuto o vybudování nového systému s využitím nejmodernějších technologií, jež by měl být obohacen o nové položky k usnadnění práce příslušníků bezpečnostních sborů v terénu (např. vložení fotografií a otisků prstů hledaných osob, možnost propojení souvisejících záznamů, možnost varování ohledně hledané – nebezpečné osoby, její nakažení infekční chorobou, či upozornění na křivé obviňování policistů).

Schengenský informační systém je ve smyslu své podstaty rovněž využíván k pátrání po osobách. Ve většině případů není pobyt hledané osoby znám. Pokud však znám je, doručí vystavující justiční orgán podle čl. 9 odst. 1 rámcového rozhodnutí č. 2002/584/SVV, o evropském zatýkacím rozkazu a předávacích postupech mezi členskými státy ze dne 13. června 2002, evropský zatýkací rozkaz přímo vykonávajícímu justičnímu orgánu. V souladu s čl. 9 odst. 2 může poté vystavující justiční orgán v každém případě rozhodnout o pořízení záznamu o vyžádané osobě v Schengenském informačním systému. Pořízení záznamu v Schengenském informačním systému je tedy rovnocenné doručení evropskému zatýkacímu rozkazu, pokud obsahuje údaje stanovené v čl. 8 odst. 1.

Na základě záznamů České republiky vložených do Schengenského informačního systému bylo k roku 2010 v cizině zatčeno 212 hledaných zločinců, nalezeno 60 pohřešovaných lidí a z toho 31 dětí. Ve 106 případech byl zjištěn pobyt osob a řešeno 966 cizinců, kteří byli v České republice nežádoucí. Česká republika má v současnosti v Schengenském informačním systému téměř 29.530 záznamů k osobám. Příslušné pracoviště Policie České republiky řeší denně v průměru 15 zásahů v Schengenském informačním systému, ať už v České republice nebo v cizině. Od spuštění Schengenského informačního systému jich bylo celkem 5.911. Mezi nimi např. vypátrání Barbory Škrlové, vícenásobného vraha z Moldávie ve Španělsku nebo příslušníků několika organizovaných skupin lupičů z Rakouska a Dánska. Schengenský informační systém je nepostradatelnou součástí justiční a především policejní spolupráce mezi členskými státy.

JUDr. Jitka Bicanová

Další články:

- [Evropská unie mění pravidla plateb: více odpovědnosti, intenzivnější zpracování dat, více kontrol](#)
- [Revize zájezdové směrnice: co přináší, co hrozilo a co to znamená pro praxi](#)
- [Novinky z české a evropské regulace finančních institucí za měsíc květen 2026](#)
- [Sport versus EU - aktuální sportovní kauzy rozhodované Soudním dvorem EU](#)
- [Postavení finančního arbitra v kontextu nařízení Brusel I bis - Funkční pojetí „soudu“, osvědčení podle čl. 53 a možnost výkonu nálezu v jiných členských státech EU](#)
- [ESG Simple jako praktická opora pro ESG reporting malých a středních podniků](#)
- [Novinky z české a evropské regulace finančních institucí za měsíc duben 2026](#)
- [Dvě kiwi denně: EU schválila první zdravotní tvrzení pro čerstvé ovoce](#)
- [Digital Omnibus: Revoluce v datech, nebo jen nová zátěž pro podnikatele?](#)
- [Nová pravidla pro ground handling v EU a jejich dopady na letecký sektor](#)
- [Novinky z české a evropské regulace finančních institucí za měsíc březen 2026](#)